

## تاگور – Tagore

### 1861–1941

تاگور وهك مه‌وسوعه‌ی به‌نگالی سه‌یره‌كریٔ، كه به‌هۆی كاره‌كانیه‌وه ئه‌دهب و مۆسیقای ناوچه‌كه‌ی سه‌رله‌نوی دارشوه‌ته‌وه، نووسه‌ری كتیبی ( گیتانجالی – Gitanjali) به‌كه پیکدیٔ له‌هه‌لژاره‌یه‌ك له هۆنراوه‌ی جوان و پره‌ه‌ست. تاگور به‌كه‌م نووسه‌ری نا ئه‌وروپی بوو، كه خه‌لاتی نۆبلی له ئه‌ده‌بدا وه‌رگرت له سالی 1913دا. شیعه‌ره‌كانی تاگور وهك شتیکی روحی سه‌یره‌ده‌كرین. به‌هۆی ساده‌یی به‌رگ و خاوی قژییه‌وه، وهك په‌یامبه‌ر ناوبانگی په‌یداكردوه له خۆرئاوا. له‌شیعه‌رو په‌خشانه‌كانیدا تاگور زمانی گشتی به‌كارهیناوه و زمانی گشتی خسته‌ته‌ ناو ئه‌ده‌بی به‌نگالییه‌وه، به‌مه‌ش خۆی رزگار كردوه له فۆرمی كلاسیکی شعر نووسین كه بناغه‌كه‌ی له‌سه‌ر زمانی سانسکریت دامه‌زرا‌بوو. له‌ریی كاره‌كانی تاگوره‌وه، بالاترین ئه‌ده‌بی هیندی به‌ خۆرئاوا ناسی‌راوه. وهك مرؤف و كه‌سیکی جیهانی هه‌ولی سه‌ربه‌خۆبوونی ولاته‌كه‌ی داوه له ده‌سه‌لاتی به‌ریتانی، له‌هه‌مانكاتدا وهك بانگخوازیکی رینسانسی به‌نگالی خاوه‌نی هه‌زاران دهق و کاری هونه‌ری و ئه‌ده‌بی و مۆسیقیه. به‌هۆی فه‌رامۆشکردنی فۆرمی کۆن و سنوره‌ زمانه‌وانییه‌كانه‌وه تاگور ئه‌ده‌بی به‌نگالی نوی کرده‌وه و ناوه‌رۆکی نووسینه‌کانی ده‌رباره‌ی بابه‌ته‌ سیاسی و شه‌خسیه‌کان بوون. هه‌ریه‌ك له ولاتی هیندستان و ولاتی به‌نگال‌دیش دانراوه‌کانی ئه‌میان کرده‌ته‌ سه‌روودی نیشتمانی ولاته‌کانیان. هه‌روه‌ها سه‌روودی نیشتمانی سه‌ریلانکا له‌لایه‌ن یه‌کیک له خۆیندکاره‌کانی تاگوره‌وه دانراوه‌ ستابلی تاگوری تیدا په‌یره‌و کراوه.

تاگور له‌خیزانیکی تامه‌زرۆ بو ئه‌ده‌ب و هونه‌ر له کالکوتا له هیندستان له دایک بووه. ژماره‌یه‌ك له‌خوشک و براکانی فه‌بله‌سوف و شاعیر و رۆمان نووس و مۆسیقی بوون و ماله‌كه‌شيان شوینی بلاو‌کردنه‌وه و پیشاندانی شانۆی مۆسیقی به‌نگالی و خۆرئاوایی بووه، هه‌روه‌ها زۆر چه‌زی به‌سه‌فه‌ر و گه‌ران هه‌بووه و سه‌ردانی ویلایه‌ته‌ یه‌کگرتوه‌کان و ژاپۆن و ئینگلتیره‌ و مه‌کسیک و ولاتانی ئاسیا و زۆر شوینی دیکه‌ی کردوه. له‌میان‌ه‌ی سه‌ردانیکیدا بو لای خیله‌ کۆچه‌رییه‌کانی بیابانی عیراق یه‌کیک له‌ پیاوه‌کان پییده‌لیت “ پیغه‌مبه‌ری ئیمه‌ وتوو‌یه‌تی موسلمان‌ی راسته‌قینه‌ ئه‌وه‌ كه‌سه‌یه‌ كه‌ نایب‌ قسه‌ و کرداری كه‌مترین ئازار بو‌ براهه‌کی دروست بکات.” ده‌رباره‌ی ئه‌م هه‌لو‌یسته‌ تاگور له‌ ده‌فته‌ره‌که‌یدا ده‌نووسیت “ له‌ وته‌کانی ئه‌وه‌ پیاوه‌دا هه‌ستم به‌ مرؤفایه‌تی راسته‌قینه‌ کرد.”

کرۆکی فه‌لسه‌فه‌ و کاره‌کانی تاگور دژی ئیمپریالیزم و نه‌ته‌وه‌ په‌رستیه‌، له‌بری ئه‌وانه‌ بانگه‌شه‌یه‌ بو‌گه‌شپیدانی به‌ها روحیه‌کان، له‌ پیناو دروستکردنی دنیایه‌کی نوی، كه‌ تیایدا چه‌ندان کلتور و چه‌ندان ره‌گه‌زی جیاواز بوونیان هه‌بیٔ و خه‌لکی له‌ جیهانیکی لیبوره‌دا ژبان به‌سه‌ر به‌رن. جگه‌ له‌ نووسینی شیعه‌ر و چیرۆک و په‌خشان و شانۆنامه‌ و گۆرانی، ده‌یان کتیب و وتاری ده‌رباره‌ی فه‌لسه‌فه‌، ئاین، په‌روه‌رده‌، بابه‌تی کۆمه‌لایه‌تی نووسیه‌وه. به‌هۆی شاره‌زایی له‌ ئه‌ده‌ب و کلتوری خۆرئاوا‌دا به‌یه‌کیک له‌ رابه‌رانی به‌یه‌گه‌یاندنی خۆرئاوا و خۆره‌لات داده‌نریٔ.

٧ پیره‌کان بیره‌که‌نه‌وه، گه‌نجه‌کان پرۆژهن.

٧ راستیه‌کان زۆرن، به‌لام حه‌قیقه‌ت یه‌ك دانه‌یه‌.

٧ قولی هاورییه‌تی په‌یوه‌ندی به‌ دریزی ماوه‌ی براده‌رایه‌تیه‌وه نییه‌.

٧. ئاله‌ئینگلیزییه‌وه: شاسوار که‌مال مه‌حمود

سه‌رچاوه‌کان:

1. [http://en.wikipedia.org/wiki/Rabindranath\\_Tagore](http://en.wikipedia.org/wiki/Rabindranath_Tagore)

2. <http://www.schoolofwisdom.com/history/teachers/rabindranath-tagore>

/tagore

3. [http://www.brainyquote.com/quotes/authors/r/rabindranath\\_tagore.html](http://www.brainyquote.com/quotes/authors/r/rabindranath_tagore.html)

tagore.html